

MENTRE LONDRES I WASHINGTON CANVIEN IMPRESSIONS...

El colós nipó assenyala dos nous objectius: HANKEU i CANTON

Toquio, 15. — En títols enormes de primera pàgina, «Els principals objectius japonesos són Hankeu i Canton», el periòdic «Nichi-Nichi» diu: «Notícies que ens arriben de Hong-Kong, indiquen que l'atmosfera és vivint a Canton, on el mariscal Tchang Kai Xec intenta concentrar més de 300.000 homes.»

Segons el corresponent d'aquest periòdic, l'ocupació de Canton acabaria la resistència dels exèrcits xinesos.

Per si als EE.UU. i a Anglaterra no se n'havien adonat

La caiguda de Nanquin marca el començament d'una nova Xina lliure de les influències americana i europea...

Pequín, 15. — La premsa i la impremsa constitueixen la característica del «nou govern» segons confessió dels mateixos portaveus de les autoritats xineses. L'absència de president subratlla les dificultats de trobar personalitat que gaudeixi de crèdit suficient. El portaveu xinès subratlla que el programa del nou Govern és encara imprecís. La pretensió d'estendre la seva autoritat sencera a la part de Xina que escapa a l'autoritat del Kuo-Min-Tsang sembla patètica. No obstant, la idea de reunir els antics partits i reunir els elements anti-kuomintang amb vista a renovar la tradició de la primera República xinesa, sembla més realista. La premsa xinesa inspirada declara que la caiguda de Nanquin marca el començament d'una nova Xina, lliure de les influències americana i europea.

Avions japonesos bombardegen la frontera sino-britànica

Hong-Kong, 15. — Tres avions japonesos de bombarders han atacat diverses bombes a Xantung en la frontera sino-britànica. L'objectiu dels avions nipons era, segons sembla, destruir el pont de la línia dels territoris xinesos i britànics.

La Gran Bretanya es prepara

El formidable rearmament de la marina britànica

Lord Lloyd of Dolobran és membre del Consell Privat del Regne Unit, president de la Lliga Naval i ex-Ait Comissari a Egipte i al Sudan. Tots aquests títols li donen evidència una alta autoritat per a parlar del rearmament de l'Imperi britànic en els termes que ho fa en un article que ha publicat a «The Daily Telegraph».

L'element principal de l'article és que no hi ha cap dubte que la Gran Bretanya ha de preparar-se per a la guerra. Consta amb claredat que, mentre Anglaterra reduïa el seu poder armament terrestre, marítim i aeri, altres països, com França, Itàlia, Alemanya, la URSS i el Japó no deixaven de banda la construcció de tota mena de màquines de guerra. «Avui, però, afirma després Lord Lloyd, disposem d'un immens poder i demà tindrem un potència bel·lica, sobretot a la mar i a l'aire, com no l'hauríem pogut imaginar-nos l'any 1935».

La immensitat de les forces que s'acompleixen actualment pot ésser mesurada gràcies a les xifres donades a Ginebra per Mr. Eden. Actualment es construeixen a les drassanes britàniques 400.000 tones de vaixells de guerra i 55.000 tones suplementàries estan a punt d'entrar en construcció.

Aquest nou conjunt de vaixells de guerra la representa tota una flota completa. El seu valor puja a 130 milions de lliures esterlines. I això només és el començament.

L'any 1935, la marina britànica podia llançar a la mar una flota de 15 cuirassats, tots antiquats, a excepció de tres. 51 creuers, entre els quals n'hi havia molts que s'apropaven al límit d'edat.

Avui, al cap de menys de dos anys de la inauguració del programa de rearmament, els més vells creuers de batalla són en curs de modernització, que equival, en alguns casos a una total reconstrucció, i alguns són ja acabats. A més, treballa activament en cinc nous creuers de batalla que costaran cadascun vuit milions de lliures.

Per què fa aquests canvis, tot i que els tipus més moderns són en vies de construcció des de la primavera de l'any passat, mentre que diversos dels més antics vaixells del 1935 són avui reemplaçats d'acord amb el programa anterior.

Estem, doncs, en el camí de setanta potents creuers, objectiu immediat del Govern.

Analogia: «Hui dia existeix respecte als destructors i submarins, així com referent als innombrables petits vaixells que constitueixen la flota. El 1935, per exemple, tres nous tipus de destructors són en curs de construcció i dues flotes suplementàries enguany. Les cinc flotes aniran a ajuntar-se amb quaranta-cinc destructors del tipus més modern i potent que presten actualment servei.

Es construeixen, a més, quatre grans vaixells porta-avions.

Els japonesos donaran, fins a cert punt, satisfacció als americans

Toquio, 15. — Malgrat fer una certa distinció entre l'incident americà i l'incident britànic, l'opinió japonesa testimonia una viva preocupació per l'incident americà. Els cercles ben informats es deplora l'incident del «Panay», molt més tota vegada que això s'arriba a comprendre els esforços fets des del principi del conflicte sino-japonès per tal de conservar la neutralitat i benevolència americana, que es considera com a primordial per a l'actitud diplomàtica japonesa. S'estima que les autoritats nipones faran tot el possible per tal de donar satisfacció a les peticions americanes sobre el «Panay». Temen, no obstant, que els Estats Units exigeixin mesures que perjudiquin el prestigi de la nació, de l'exèrcit o de la marina, tals com excuses de l'emperador o el càstig dels responsables.

Aquestes peticions serien refusades. Quant a les garanties per al futur, es diria formular-les concretament —diuen ells— i encara menys difícil trobar autoritats competents que puguin aplicar-les. És absolutament impossible, a més, acceptar tota mesura que impedis la prosecució de l'obra actual del Japó a Xina.

SALVEM L'ECONOMIA CATALANA!

El diputat Soler i Bru, representant d'Esquerra Republicana de Catalunya al Consell d'Economia, ha fet unes declaracions al nostre col·lega «La Humanitat» que constitueixen un formidable al·lèrgic a favor d'aquest sentit humanista que els millors experts de l'economia mundial han demostrat.

Soler i Bru es refereix a l'actuació de la representació d'Esquerra Republicana al Consell engegador de l'economia nacional. Una actuació, que, dintre un sentit francament col·laboracionista, moltes vegades ha hagut de dregar-se enfront d'iniciatives dissortades. El predomini veritablement injust —com diu Soler i Bru— de les sindicals per damunt de les forces polítiques que existeixen en el si del Consell, ha fet que de vegades s'assumís solucions nefastes per a l'economia, donada la idiosincrasia catalana.

Un d'aquests mals moments del Consell d'Economia ha estat l'establiment dels agrupaments industrials. «Amb aquests agrupaments —diu el representant d'E. R.— s'ha anat anul·lant tot estimul particular que és la base de la riquesa de Catalunya».

Aquests agrupaments industrials que Soler i Bru qualifica valentament de monopòli, han estat una manera de burlar el Decret de Collectivitzacions, el qual estableix que no es poden collectivitzar les empreses de menys de cinquanta obrers, i les de cinquanta a cent si no existeix la conformitat de les tres quarts parts.

A Catalunya la menestralia, la petita indústria, són quelcom vital. Oblidar-ho és desconèixer en absolut la realitat social. Si les collectivitzacions són defensables i aconsellables quan atenen a grans indústries, a empreses d'un interès públic general, en canvi no són més que pertorbadores quan pretenen substituir les empreses petites, degudes a la intel·ligència i a l'activitat d'un sol home, la majoria de vegades un obrer que ha sabut fer-se un crèdit amb el seu treball.

I, encara, en aquesta necessitat del respecte a la menestralia catalana, hi juga encara un altre factor, d'ordre polític, que els partits democràtics de Catalunya no podien oblidar i que Soler i Bru ha tractat també molt justament. No podem, honestament, decepcionar una part del poble que el dia 19 de juliol estigué al costat del Govern mantenint-se fidel al seu ideari catalanista i liberal. Ja les inèpcies d'uns quants li han causat prou molèsties. És indispensable que el Govern empari els drets d'aquesta part del poble i la protegeixi contra les escames dels dogmàtics somiatruïts.

Salvem l'economia catalana, ara que encara hi som a temps! Fariem un mal negoci que ens entestéssim a voler anar contra els dictats de la raça i de l'esperit, embarcant-nos en aventures de procedència forastera. A la llarga succeiria allò que ha de succeir i mentrestant hauríem perdut miserablement uns anys i ens hauríem malbaratat el patrimoni comú.

Nova màquina de guerra

Un tanc que aconsegueix 96 quilòmetres per hora

La tàctica de l'inventor els produrà a milions...

Nova York, 15. — El periòdic «New York Herald Tribune» anuncia que el nou tanc «gastepillar», inventat per Walter Christie, amb un pes de 35 tones i provist de motor d'aviació amb 12 cilindres de potència i 435 cv. a l'hora de les proves verificades a presència d'oficials de l'exèrcit americà ha aconseguit 96 km. hora. Christie ha declarat que la seva fàbrica havia adquirit els drets per a la fabricació de milers d'aquests tancs.

Alemanya intensifica la construcció de vaixells de guerra

Hamburg, 15. — Segons l'anuari de flotes de combat que acaba d'aparèixer a Hamburg, el projecte de construcció naval del 1937 assolirà la xifra de 335.897 tones contra 290.540 tones el 1936. Comprèn 152.000 tones de vaixells de combat: 38.500 tones de creuers pesats; 52.400 tones de creuers lleugers; 5.000 tones de destructors i 25.831 tones de submarins. Entre els vaixells de línia hi ha dues unitats armades amb canons de 38 cm i 12 canons de 15 centímetres, que es troben a les drassanes de Hamburg. A Kiel es construeixen dos portaavions de 19.250 tones. Es projecta igualment la construcció de dos creuers lleugers de 7.000 tones i 15 destructors de 11.400 tones. Es treballa activament en la construcció de submarins: 10 de 500 tones; 2 de 712 tones; 1 de 2.500 tones. Han de construir-se, a més, altres sis submarins. Han entrat a les drassanes 12 torpediners, el desplaçament total dels quals és de 8.600 tones, i altres 12 de 600 tones cada un.

S'HA REUNIT LA COMISSIÓ DE GOVERN DEL PARLAMENT CATALÀ

Aquest matí s'ha reunit la comissió de règim interior del Parlament de Catalunya. Presideix el senyor Casanoves i assisteixen els diputats senyors Serra, Miquel, Tauler, Riquer i Riera.

Toquio tracta d'evitar tota situació de violència amb Washington

«Nichi-Nichi» llança la idea de construir i per subscripció, un nou «Panay» i regalar-lo als Estats Units...

Fins s'arriba a dir que el Micado hauria donat excuses a Roosevelt!!!

EL TOTAL DE FERITS ENCARA NO ES CONEGUT

Londres, 15. — El Xang-Hai a l'Agència Reuters: El nombre total de ferits en el naufragi del «Panay» no és conegut encara i les recerques continuen activament. El pla consistia a enviar un destacament japonès per tal de rescatar els supervivents que es quedaren a Hoi An, però s'hagué d'abandonar, car s'expressa el temor que la tramesa d'un destacament japonès més aviat perjudicaria la seguretat dels supervivents. Com és sabut, els supervivents són Atchenson, segons acortari de l'ambaixada dels Estats Units, i alguns homes que es trobaven a bord del «Panay» el nom dels quals s'ignora.

LES EXCUSES I LES INDEMNITZACIONS PRESENTADES PER HIROTA ES JUTGEN ACCEPTABLES

Washington, 15. — Segons les autoritats del Departament d'Estat, l'actitud del Govern americà en l'afar del «Panay» pot resumir-se de la següent manera: Ans que tot esdevingués una resposta llargada al Japó, el Govern americà ha optat per la resposta llargada al Japó, que hi hagi víctimes, desitja presentar les seves sinceres excuses al Govern americà. El Govern japonès

no obstant, dels mateixos punts i

rebué una «col·lecció» favorable pels cercles diplomàtics americans. Les excuses i les indemnitzacions presentades per Hirota han estat jutges acceptables.

FOREN CONSIDERATS VAIXELLS XINESOS — EXPLICA HIROTA

Washington, 15. — El Departament d'Estat publica la nota llançada per Hirota a l'ambaixador dels Estats Units a Toquio, abans que aquest llurés la protesta del President Roosevelt. Hirota declara: «Un avió de reconeixement, volant a baixa altura i amb visibilitat reduïda, fou incapaç de distingir les característiques d'un vaixell i veure si es tractava d'un vaixell americà o d'un vaixell de guerra. En conseqüència el «Panay» i els vaixells de la Standard Oil foren considerats transports xinesos que conduïen tropes, bombarders i enfortits. Per no d'algunes circumstàncies es veu clar que l'incident és resultat d'un error. El Govern del Japó, que lamenta profundament que s'hagin causat danys als vaixells de guerra i vaixells americans, que hi hagi víctimes, desitja presentar les seves sinceres excuses al Govern americà. El Govern japonès

pagarà les indemnitzacions per

les pèrdues conseqüents: prendrà les mesures necessàries contra els responsables d'aquests incidents. Ha donat ja ordres a les autoritats locals per a evitar la repetició de semblants incidents. El Govern japonès, en la seva fervent esperança que les relacions amistoses entre el Japó i els Estats Units no quedessin pertorbades per aquest desagrat assumpte, desitja així la seva sincera actitud, que prego a V. E. que comuniqui al vostre Govern — Signat, Koki Hirota».

ZHAURA DEMANAT EXCUSES EL MICADO?

Toquio, 15. — Interrogat pels periodistes sobre les informacions segons les quals el president Roosevelt havia demanat excuses a l'emperador pel bombardeig del «Panay», el portaveu del ministeri de Negociis Estrangers ha rebutjat contestar i ha dit: «Ningú no està autoritzat a qualificar ni opinar sobre els actes de l'emperador. Al·lirma que ignorava l'existència d'una protesta alemanya».

El comunicat publicat pel ministeri de Negociis Estrangers relata a la protesta presentada per Cordell Hull on hi mencionen les demandes d'excuses i indemnitzacions formulades pel govern americà.

ELS JAPONESOS ENVIEN UN NOU «PANAY» I EL REGALARAN ALS ESTATS UNITS

Toquio, 15. — El periòdic «Nichi-Nichi» publica una carta anonima en la qual s'instiga que la nació japonesa, per mitjà de contribucions voluntàries, construeixi un vaixell exatament al canó, l'«American» que fou destruït per un avió japonès. El vaixell seria ofert a la nació americana com a símbol de la simpatia mostrada pels americans vers els japonesos des del començament del conflicte sino-japonès. L'autor de l'article proposa que el nou «Panay», que serà pintat al llarg, esdevingui el símbol de les relacions amistoses entre el Japó i els Estats Units.

ELS JAPONESOS VOLEN INTENTAR ELB AMERICANS

Xang-Hai, 15. — A l'ambaixada japonesa es declara que alguns dels responsables dels incidents ocorreguts diumenge passat a Xang-Hai han estat enviats al Japó, ven des gràcies. Altres compliran en aquells incidents seran jutjats a Xina mateix.

La defensa nacional, a Anglaterra, és a l'ordre del dia. «Si vis pacem...», com resa la dita famosa, l'Anglaterra, que vol la pau, confia a les armes la conservació de la seva tranquil·litat. El rei Jordi VI s'interessa vivament per tot allò que la referència a l'equipament i l'ètica del seu país. Ara ha visitat diverses fàbriques d'avions a Kingston i ha demanat tota mena de detalls relatius als innombrables avions en construcció per a la Royal Air Force britànica. (G. L. Press)

EL CENTENARI DE LA RESTAURACIÓ DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

"Fou el coronament de tota una lluita per la cultura que Barcelona havia sostingut després de perduda la batalla de la llibertat"

Poca activitat als fronts

Ministeri de Defensa Nacional. Comunicat oficial de guerra:

EXERCIT DE TERRA:

Escassa activitat manifestada per l'ennemi i foc de canó en alguns sectors dels diferents fronts.

"L'últim bombardeig efectuat contra Jaca causà més de 300 baixes", declara un soldat evadit

Front de l'est, 16. (De l'enviat especial de Feus). — Ahir, i quan més copiosa era la nevada, es presentà a les nostres línies un soldat canari, el qual s'havia evadit del camp tancat pel lloc de l'agrupació Nord. Donava pena de veure el mirall, tremolant de fred, garbats i cascs i sense més roba que una pantalons i la canassa.

Ma d'aquí que havia fugit de Jaca, i que a la tortura d'aquesta ciutat havia estat detingut, a conseqüència de la darrera subversió, i que fou llibertat, perquè un cap del qual era assistent assegurà que no havia pres part en el moviment subversiu. Explicà que subversió com a la que es produí a Jaca, la pot, n'hi ha hagut, moltes al camp llatí, multat a pols de terror que han deixat els ciutadans rebells, els quals s'afegien a la batalla dels moros i els italians. Ha negat que arribés aquesta subversió de Jaca, foren acompanyats de soldats i que, que la sonada dels capdavanters espantats, i que a l'endemà partí cap a l'execució, i que a l'interior, sense l'ajut de cap.

Taméu ha dit que a l'última ciutat frontera hi ha un pànic extraordinari entre la població civil que n'ha quedat i que no ha estat evadida, i gran quantitat d'entre els militars en conseqüència dels bombardejos de la nostra aviació.

La qual ha estat la causa de la darrera vegada que vingueren els aparells roigues causaren més de 300 baixes entre els mercaderis estrangers.

Asssegura que les tropes que hi ha a Jaca són en la seva majoria italians, i que s'espera d'un brigades navarreses, integrades en llur majoria per italians.

ES BOMBARDEGEN ELS MATXOS

Front de l'est, 16. — Novament l'aviació enemiga ha prestat, encara que per equivocació, un gran servei a la causa de la República. Avui, apareix de nou el tipus d'aparells que s'han introduït a les nostres línies, partint de Saragossa, en direcció Nord. En arribar a l'altura de Montecastro, potser fugint del foc dels nostres antiaeris, o de per divinar en l'horitzó aigües de les esquadres de vigilància republicana han virat cap al Sud i quan estaven a la vertical de Villafra de Ebro, han deixat caure tot llur carregament de bombes.

Es dona el cas que Villafra de Ebro és una de les agrupacions bàsiques de tropes faccioses i que amb aquest motiu allí hi ha molt d'element militar, per la qual cosa se suposa que deuen haver causat bastants víctimes.

LARTILLERIA REPUBLICANA HA BOMBARDEJAT PERDURQUERA, LECINENA I ZUERA

Front de l'est, 16. — A tota la línia, des de l'arribada a Osera, tancat de foc i metralladora i alguns morters, amb menys intensitat que altres dies.

L'artilleria republicana s'ha mostrat molt activa, i ha bombardejat les posicions enemigues de Perdurre, Leciñena i Zuera, i se suposa, per les columnes de fum que s'han vist, que han causat danys.

La nostra aviació ha treballat també molt, ha vençut reconeixement sobre les línies faccioses. Les ordres de fortificació lleials segueixen llur magnífica tasca de reforçament i construcció de parapets. Han estat algunes vegades llançats "els nostres soldats", ha causat l'agressió.

TEXT ÍNTEGRE DEL MAGNÍFIC PARLAMENT PRO-NUNCIAT PEL DR. BOSCH GIMPERA EN L'ACTE COMMEMORATIU CELEBRAT DILLUNS AL VESPRE

Fa un segle la Universitat de Barcelona era definitivament restaurada després de nombroses temptatives que havien frustrat els recels dels governs reaccionaris, o la burocràcia de la Monarquia. L'esperit de la Renaixença catalana sentia la necessitat de tenir novament aquí la Universitat, que havia estat suprimida, com a Institució catalana, en perdre la llibertat de Catalunya el 1714 i que Felip V substituïa per la Universitat pretoriana de Cervera, sense llibertat d'ensenyament i de recerca.

Els corrents gremials del romanticisme, que feien retrobar l'ànima catalana en recolzar la llengua, que feien sentir a Catalunya totes les inquietuds d'Europa, en fer entrar nous al·lè de llibertat, ens portaren novament la Universitat. Aquesta restauració no sortí d'una mena acordada premeditada: fou el coronament de tota una lluita per la cultura que Barcelona havia sostingut després de perduda la llibertat, i la lluita per la cultura tornà a portar també la llibertat, primer la de l'esperit, després la dels homes i, per fi, la del poble.

A COMENÇAMENTS DEL SEGLE XIV

La Institució Universitària a Catalunya, arreia a començaments del segle XIV: Jaume II creà el 1300 la Universitat de Lleida, i seguí després altres fundacions.

La de Barcelona nasqué sota un fat advers. Alfons V la creà el 1450, fundant un Estudi General que ampliava l'Estudi d'Arts i Medicina creat el 1401 pel Rei Martí. Però la Universitat d'Alfons el Magnífic no funcionà totalment. Després de la mort de Ferran I, remuntant-se el 1507 l'Estudi General amb el de Medicina i Arts, prenent-se finalment el 1539 unes noves Ordinacions per Carles V, que organitzava definitivament la Universitat.

La segona meitat del segle XVI i el segle XVII veuen la florida de la nostra cultura universitària. Durant la guerra de successió els professors i els alumnes de la Universitat prenen part activa en la lluita per les llibertats de Catalunya, com ho feren també els de les altres Universitats catalanes. Després de la caiguda de Barcelona com un dels elements de la política de represàlia iniciada pel Borbó i a la vegada com un instrument d'assimilació i d'abolició de la cultura de Cervera, Barcelona, però, no es resignà a perdre el seu Centre d'alta cultura i les corporacions barcelonines i tot el nostre poble crearen ensenyaments de tipus universitari als Col·legis i a les seves Acadèmies, així com entorn de la Junta de Comerç, ensenyaments que de fet constituïen una veritable Universitat lliure: d'aquesta ensenyament en sortiren homes que transformaren la ciència d'Espanya i que portaren el nom de Catalunya fins més enllà del Pireneu.

Aquests homes saberen mantenir vives les brases de la cultura catalana, de les que en sortí una flama nova quan el vent de la llibertat tornà a bufar. Llavors els homes que lluitaren per reconquistar la Universitat i que bé aconseguien foren els mateixos renascutistes, defensats per tota els bons catalans i per les nostres institucions populars.

Com sempre, en la veritable tradició de Catalunya s'unien el poble, la cultura i la llibertat.

LA LLUITA PER LA UNIVERSITAT

Acabada la guerra napoleònica l'Ajuntament de Barcelona, amb l'ajut del general Castaños, sol·licità el trasllat de la Universitat de Cervera: aquest intent fracassà per la negativa de Ferran VII el 1818.

Durant el curt període constitucional iniciat amb el promulgament de Riego, es va pensar tot seguit a restablir la nostra Universitat: les Corts espanyoles aprovaren l'any 1821 la seva creació i s'arribà a inaugurar els seus cursos a la Sala de Llochs el 30 de novembre del 1827, promulgant-se vibrants discursos d'inauguració. Però aquest intent de restauració de la cultura d'alguns mitològics i de blasons al després que havia privat Barcelona de la seva Universitat, en l'estèrtil barreja d'ingenuïtat i de pedanteria propi del temps. Acabat el breu període constitucional, es novament suprimida la nostra Universitat, quan els ocells mil·lars de Sant Lluís, d'acord amb la Santa Aliança, restauraren l'abolició a Catalunya pel domini del Comte d'Espagna, i tan sols les Acadèmies de Ciència i de Bones Lletres varen poder funcionar. Una darrera lluita per la restauració de la nostra Universitat, però, no va acabar fins a la restauració de la cultura i la llibertat.

L'any 1833 comença la nova lluita per la Universitat. L'Ajuntament demana el restabliment, en perdre violència la reacció en els últims mesos del regnat de Ferran VII. Mort aquest, sembla estar-se a punt d'aconseguir, però els tràmits burocràtics ho ajornen constantment.

Agreujat les dificultats la guerra civil contra les partides carlistes, però així i tot, d'una manera gairebé il·legal amb la sola autorització del "jefe politico" es celebra una inauguració de curs el 19 de novembre del 1838 a l'Esplanada de l'Oratori de Sant Felip Neri amb un discurs del doctor Albert Puig, el doctor Albert Puig, que fou el seu primer Rector, és la que avui commemorem. Ella representava la restauració de tota la Santa Generalitat de Catalunya i la tornada a Barcelona del que era seu: ambició, per tant, la restauració de la Institució Universitària de Catalunya i aquesta restauració es donà a l'esperit de la renaixença catalana.

En aquest cercle hi figuraren historiadors i erudits: Prades de Boforn, Pau Ferrer, Marçal Aguiló i Beltrán de Llorens, i els de les Ciències i les Belles Lletres: Coll i Vell, i Borja, Manuel Milà i Fontanals; el poeta historiador Rubió i Ors; els juristes Reynals Rabassa i Duran i Bas; els filòsofs Martí d'Aleixà i Llorens i Barba i, en temps més recents, continuant la tradició renaixentista i catalana, els que han estat els mestres de la nostra generació: l'humanista i historiador Balari i el polígraf de la Història i de la Literatura de Catalunya Antoni Rubió i Lluch.

PER FI, S'INAUGURA

Per fi, el 17 d'octubre es celebrava solemnement la inauguració de la nova Universitat, i per a tots els que s'hi comprometeren, si bé encara haurà de lluitar amb Cervera que comença a pensar de tornar la seva joia, però fins que el decret del 10 d'agost del 1842 aprova definitivament el trasllat dels Estudis a Barcelona.

La Universitat del 1837, instal·lada a l'antic Convent del Carme, on va romandre fins a la inauguració de l'actual edifici i que inaugurava un discurs del doctor Albert Puig, que fou el seu primer Rector, és la que avui commemorem. Ella representava la restauració de tota la Santa Generalitat de Catalunya i la tornada a Barcelona del que era seu: ambició, per tant, la restauració de la Institució Universitària de Catalunya i aquesta restauració es donà a l'esperit de la renaixença catalana.

En aquest cercle hi figuraren historiadors i erudits: Prades de Boforn, Pau Ferrer, Marçal Aguiló i Beltrán de Llorens, i els de les Ciències i les Belles Lletres: Coll i Vell, i Borja, Manuel Milà i Fontanals; el poeta historiador Rubió i Ors; els juristes Reynals Rabassa i Duran i Bas; els filòsofs Martí d'Aleixà i Llorens i Barba i, en temps més recents, continuant la tradició renaixentista i catalana, els que han estat els mestres de la nostra generació: l'humanista i historiador Balari i el polígraf de la Història i de la Literatura de Catalunya Antoni Rubió i Lluch.

EL NOSTRE DESTÍ ÉS LA LLUITA

Heu passat pel moment de gràndes i per moment de servitud, per gràndes i per dolor, hem tingut mestres oprimits, hem donat contribucions a la cultura d'Espanya que volien també ajudar a formar, amb el nostre propi mal, hem sentit intensament els ideals de la ciència internacional i en les pèrdues de decadència hem trobat noves forces per renovar, hem passat per persecucions i hem sentit l'orgull que en elles, s'identifiquen la Universitat amb Catalunya. El nostre destí és la lluita: Foyre pour joie.

Però aquí els que alguns els obstacles que calgui vèncer, restarem fideles al nostre esperit i al nostre ideal, i ens encara en els moments presents. Hora greu, plena de perills no sols per a nosaltres i per a la nostra Institució, sinó per a tota la nostra cultura, per a la llibertat de la Universitat a tot el món. La llibertat és amagada i en molts llocs, nobilitat i es pretén que la ciència devingui una tècnica al servei del poder despotitzant; si la llibertat es perd, morran amb ella la ciència i la Universitat, car la ciència és possible tan sols amb la llibertat de l'esperit i mor quan se la vol censurar d'entre de quindres i quindres.

Tanmés se l'espera, per dolorosa que sigui l'hora present. La llibertat no morirà i amb ella viurà la ciència i la Universitat. Aquesta no ha exhauret les seves possibilitats i ella haurà d'èsser la guadora de les noves promoció que entraran més intensament els anhels d'una vida que enriquirà el poble. El nostre destí és la lluita: Foyre pour joie.

En la primera edició del Quixot, Cielom que un jorn la llum es farà i per a què arribi aquesta nova alba més clara volem vetllar per mantenir la llibertat fidel a les seves tradicions i treballant per forjar l'esperit del nou poble, d'aquell nou poble, si aquí la República, en restablir la llibertat de Catalunya, en obrar, nos camina i al qual, amb les llibertats, li tornara una segona vegada la Universitat, en reformar-la i en fer-la devenir autònoma.

A LA MURT OPOSEM LA RENOVACIÓ

Catalunya ara com fa un segle, és idealista i romàntica, un poble de treballadors, de comerciants i de menestrals, que sap sacrificar-se per l'ideal: que enmig de la lluita no oblidin les finalitats transcendents. Quan els avions enemics ens amenaçaven de destrucció, nosaltres seguim construïnt: a la mort oponent la renovació, a la revulsió i de la guerra, la Universitat ha seguit el seu camí, preparant el futur.

Nosaltres no interrompim la vida de la cultura. «Navegaré pel món, vivre no és necessari. Preparar elements de treball per a les generacions que vénen. Si ens ens destruïm, els nostres fills subiran que els seus pares, ni enmig de la lluita més cruel, renunciaren als seus ideals. També fa un segle als catalans, en obrar, nos camina i al qual, amb les llibertats, li tornara una segona vegada la Universitat, en reformar-la i en fer-la devenir autònoma.

9, abans Nord) celebrà assemblea extraordinària ordinària el proper diumenge, dia 19, a les deu del matí, de primera convocatòria, i a dos quarts d'una de la tarda, al nostre Casal, sota el següent ordre del dia: 1. Assemblea extraordinària. 2. Missió total del Consell Directiu.

Assemblea ordinària. Lectura i aprovació de l'acta anterior, memòria del Consell, aprovació d'estats de comptes, elecció de nou Consell Directiu, proposicions, precs i preguntes.

Qui serà la guanyadora?

Una ensenya d'honor per a la nola que més es distingí en la seva activitat de recollir per al Cap d'Any del Combat. Una ensenya d'honor que serà llurada a la nola que demostrà més fermesa en el seu treball. Portar-la és la preocupació constant de tota nola antifascista de Catalunya.

Són moltes les nols que han sortit a la recaptació organitzada per l'Aliança Nacional de la Dona Jove. S'han format grups d'activistes per districtes que passaran casa per casa a recollir la voluntat dels catalans per portar-la als qui a les trinxeres defensen la nostra llibertat i el nostre desenvolupador. De totes elles, d'entre aquest estol

de nols dinàmiques, les vuit que treballin més i millor seran les designades per portar l'expedició al front, i de les vuit guanyadores, una d'elles, la millor de totes, la qui en tot moment hagi demostrat el seu esperit de sacrifici i la seva voluntat, li serà llurada una ensenya de plata, que haurà de portar com a prova que ha estat la nola catalana que més s'ha preocupat pel Cap d'Any sigui celebrat a les trinxeres.

Qui serà la guanyadora? Aquesta pregunta ens la fem tots. Quan velem les nostres nols i llur entusiasme dubtem si serà possible fer una tria. Totes se'ns presenten prou dis-

posades al treball; totes ens mostren a bastament llur entusiasme, però d'entre elles hi ha d'haver la de l'ensenya. Ja veurem qui serà. Potser la qui menys ens pensem. Els fets més tard ens ho diran. Per ara, que totes les nostres nols tinguin la preocupació d'èsser la guanyadora. Imaginem-les com serà d'admirada i estimada pels nostres minyons la nola que guanyi l'ensenya.

A veure, doncs, qui és la qui millor treballa, qui és la qui guanya l'ensenya, i qui més seran les vuit designades per a portar l'expedició. Els fets ens ho demostraran.

Aliança Nacional de la Dona Jove.

A la memòria de Louis Delauné

París, 15. — Amb molts d'escaure's aquests dies l'universari de la mort del periodista francès Louis Delauné, coneguda a Espanya en compliment de daures professionals, el diari «Paris-Soir», a la Redacció del qual pertanyia l'esmentat periodista, ha celebrat una cerimònia íntima a homenatge del difunt periodista.

Suïssa, en mig de dues dictadures, les retirará també de la S. de N.

Ginebra, 15. — Com es recorda, després de la caiguda de la dictadura de Mussolini, la possibilitat que Suïssa, davant la retirada d'Itàlia de la Societat de Nacions, estudiés la forma d'establir un equilibri entre els seus veïns. La fórmula era bàsicament diplomàtica, i principalment la retirada italiana. Des del punt de vista suís, la situació creada per aquesta retirada plantejava novament el problema de la Suïssa s'ha de retirar també de l'organisme internacional o bé ha de ratificar la seva neutralitat, puix que Suïssa es troba situada entre dues potències que no reconeixen l'organisme de Ginebra.

Cal tenir present, que Suïssa té una situació privilegiada en la S. de N., puix que l'any 1921 el Consell d'aquest organisme reconegué que la neutralitat de Suïssa, en aquest país, estava justificada pels interessos de la pau general i és compatible amb el Pacte.

En virtut d'aquesta declaració, s'ha d'abstenir de permetre el trànsit d'armes pel seu territori, de participar en qualsevol conflicte armat i ha de defensar el seu país en tots els casos; finalment, ha de participar en totes les mesures comercials i financeres que l'organisme ginebrí promouguin contra un Estat que hagi violat el Pacte.

Ara, doncs, el senyor Molin, en el seu informe sobre el pronunciament sobre aquesta punt, ha proposat:

1. — Cal modificar la declaració d'estricta neutralitat.
2. — Cal fer una nova declaració unilateral.
3. — Cal retirar-se de la Societat de Nacions, com demanen una part de ciutadans suïssos.

El pressupost francès de Defensa Nacional ASCENDEIX A 21.000.000.000 DE FRANCS

Mentre les potències democràtiques procuren mantenir la pau —la seva pau—, per tots els milions —encara que sigui per mitjà de deixar fer el feixisme sobre potències petites—, es preparen per a la guerra. Bon exemple és el pressupost de Defensa de França per al 1938:

Pressupost ordinari de Marina, 2.000.000.000 de francs; forces aèries, 1.500.000.000; pressupost extraordinari del Ministeri de la Guerra, 6.000.000.000; pressupost extraordinari d'aviació, 3.250.000.000; pressupost ordinari del Ministeri de la Guerra, 6.000.000.000 de francs.

Total, 21.000.000.000 de francs.

Res de colònies a Alemanya!

Són setanta diuolals conservadors —detall remarcable— els que s'hi oposen...

Londres, 15. — Setanta diputats conservadors dirigiran una protesta al primer ministre, sir Neville Chamberlain, per tal d'oposar-se a la seva radical oposició a tota idea de transferència de territoris sota mandat a Alemanya.

Els esmentats parlamentaris consideren que, a més que a aquesta cessió, es oposen importants raons d'indole estratègica, seria un error fonamental cedir territoris al Reich, des del moment que aquest es nega a considerar el problema colonial com a part integrant d'una solució general dels problemes pendents a Europa.

LA FORTA PRESSIO DE L'OBREIRISME ANGLÉS SOBRE EL SEU GOVERN

Nova York, 15. — Als arribats el moment que els conservadors anglesos es pregunten què és el que volen conservar, decidiran en una notable conferència sir William Lewis, el reputat corresponent als Estats Units de «The Times», de Londres. Atorga que aquest era un deure que «sembla que no volen complir els conservadors dels Estats Units».

Sir William va dir que hi havia un definit canvi en el control dels Estats Units, que ha passat de mans dels industrials lliures, que una vegada els destins de la nació des de l'època de reconstrucció, a mans dels electors.

Va dir que a Anglaterra la l'obrerisme havia descobert que el seu poder era polític i no econòmic i que si el Govern conservador de Anglaterra estava aprovant l'ells molt radicals i socialistes, era degut a la forta pressió de l'obrerisme anglès.

A les poreries de les vivendes només ha de figurar el ban de la Juula de Defensa Passiva

La Junta Local de Defensa Passiva de Barcelona, ha tingut coneixement que a la major part de poreries dels habitatges, a més del ban de la Juula de Defensa Passiva de Catalunya, hi figuren també altres disposicions, tals com les dictades abans per l'Antiga Conselleria de Defensa, que ja no són en vigor, i prega a les esmentades poreries que, per tal d'evitar confusions i duplicatats d'interpretació, vulguin retirar les velles disposicions més anuats al·ludides, i deixar només en vigor les del ban d'aquella Junta, úniques i les quals han d'atèndre's actualment tots els ciutadans.

La Junta Local de Defensa Passiva de Barcelona, ha tingut coneixement que a la major part de poreries dels habitatges, a més del ban de la Juula de Defensa Passiva de Catalunya, hi figuren també altres disposicions, tals com les dictades abans per l'Antiga Conselleria de Defensa, que ja no són en vigor, i prega a les esmentades poreries que, per tal d'evitar confusions i duplicatats d'interpretació, vulguin retirar les velles disposicions més anuats al·ludides, i deixar només en vigor les del ban d'aquella Junta, úniques i les quals han d'atèndre's actualment tots els ciutadans.

La Junta Local de Defensa Passiva de Barcelona, ha tingut coneixement que a la major part de poreries dels habitatges, a més del ban de la Juula de Defensa Passiva de Catalunya, hi figuren també altres disposicions, tals com les dictades abans per l'Antiga Conselleria de Defensa, que ja no són en vigor, i prega a les esmentades poreries que, per tal d'evitar confusions i duplicatats d'interpretació, vulguin retirar les velles disposicions més anuats al·ludides, i deixar només en vigor les del ban d'aquella Junta, úniques i les quals han d'atèndre's actualment tots els ciutadans.

La Junta Local de Defensa Passiva de Barcelona, ha tingut coneixement que a la major part de poreries dels habitatges, a més del ban de la Juula de Defensa Passiva de Catalunya, hi figuren també altres disposicions, tals com les dictades abans per l'Antiga Conselleria de Defensa, que ja no són en vigor, i prega a les esmentades poreries que, per tal d'evitar confusions i duplicatats d'interpretació, vulguin retirar les velles disposicions més anuats al·ludides, i deixar només en vigor les del ban d'aquella Junta, úniques i les quals han d'atèndre's actualment tots els ciutadans.

La Junta Local de Defensa Passiva de Barcelona, ha tingut coneixement que a la major part de poreries dels habitatges, a més del ban de la Juula de Defensa Passiva de Catalunya, hi figuren també altres disposicions, tals com les dictades abans per l'Antiga Conselleria de Defensa, que ja no són en vigor, i prega a les esmentades poreries que, per tal d'evitar confusions i duplicatats d'interpretació, vulguin retirar les velles disposicions més anuats al·ludides, i deixar només en vigor les del ban d'aquella Junta, úniques i les quals han d'atèndre's actualment tots els ciutadans.

La Junta Local de Defensa Passiva de Barcelona, ha tingut coneixement que a la major part de poreries dels habitatges, a més del ban de la Juula de Defensa Passiva de Catalunya, hi figuren també altres disposicions, tals com les dictades abans per l'Antiga Conselleria de Defensa, que ja no són en vigor, i prega a les esmentades poreries que, per tal d'evitar confusions i duplicatats d'interpretació, vulguin retirar les velles disposicions més anuats al·ludides, i deixar només en vigor les del ban d'aquella Junta, úniques i les quals han d'atèndre's actualment tots els ciutadans.

La Junta Local de Defensa Passiva de Barcelona, ha tingut coneixement que a la major part de poreries dels habitatges, a més del ban de la Juula de Defensa Passiva de Catalunya, hi figuren també altres disposicions, tals com les dictades abans per l'Antiga Conselleria de Defensa, que ja no són en vigor, i prega a les esmentades poreries que, per tal d'evitar confusions i duplicatats d'interpretació, vulguin retirar les velles disposicions més anuats al·ludides, i deixar només en vigor les del ban d'aquella Junta, úniques i les quals han d'atèndre's actualment tots els ciutadans.

J.E.R.E.C.

ASSEMBLEA GENERAL DEL DISTRICTE X

Per mitjà de la Federació de Barcelona s'ha convocada tots els militants de les Joventuts d'Esquerra Republicana i de la Joventut de Catalunya a l'assemblea general del districte, que tindrà lloc demà, dijous, dia 16, a dos quarts de deu del vespre, al Casal Obrer del Poble Nou (Taulat, 93).

L'assemblea es regirà sota el següent ordre del dia:

Primer, lectura de l'assemblea, explicat pel delegat del districte a la Federació.

Pla de treball i organització, informe del secretari general de la Federació.

Orientació i línia de conducta a seguir, informe per un company del Secretariat general.

Pres i preguntes.

Quedat invitats a assistir a aquesta assemblea tots els Consells directius de la Federació de Barcelona.

La Federació de Barcelona de les J.E.R.E.C. espera que tots els militants del districte X, una vegada més, donaran proves del seu entusiasme i d'esperit patriòtic i assistiran a aquesta assemblea, ja que en aquesta s'assenyalarà d'una manera definitiva la tasca a realitzar per les nostres joventuts.

FINS HOLANDA AUGMENTA L'EXERCIT

La Haia, 15. — La Cambra ha aprovat un projecte de llei pel qual s'augmenta el contingent anual de reclutes de 19.500 a 32.000.

FRONTO NOVETATS

Demà, tard, a les quatre a CISTELLA

SILBAO-BASURTO

FRONTO IXIKI-ALAI

FRONTO IXIKI-ALAI

E.R.C.

Federació de Barcelona-Circumscripció

Convocatòria del Ple Reglamentari de la Federació

Per tal de celebrar el Ple reglamentari de la Federació, s'ha convocada els delegats de les Joventuts d'Esquerra Republicana i de la Joventut de Catalunya a l'assemblea general del districte, que tindrà lloc demà, dijous, dia 16, a dos quarts de deu del vespre, al Casal Obrer del Poble Nou (Taulat, 93).

L'assemblea es regirà sota el següent ordre del dia:

Primer, lectura de l'assemblea, explicat pel delegat del districte a la Federació.

Pla de treball i organització, informe del secretari general de la Federació.

Orientació i línia de conducta a seguir, informe per un company del Secretariat general.

Pres i preguntes.

Quedat invitats a assistir a aquesta assemblea tots els Consells directius de la Federació de Barcelona.

La Federació de Barcelona de les J.E.R.E.C. espera que tots els militants del districte X, una vegada més, donaran proves del seu entusiasme i d'esperit patriòtic i assistiran a aquesta assemblea, ja que en aquesta s'assenyalarà d'una manera definitiva la tasca a realitzar per les nostres joventuts.

CASAL CATALA DE L'ESQUERRA DE L'EXEMPLA

Demà, dijous, a les set de la tarda, es celebrará en aquest Casal (Corts Catalanes, 63), l'anunciada conferència a càrrec de la companya Llum Vall, la qual dissertarà sobre el tema: «El que la nostra lluita significa per a la humanitat».

Presidirà l'acte el President de Catalunya, Joan B. Soler i Bri.

Són pregats tots els socis d'assistir amb llurs famílies.

HOMENATGE A JAUME MONTBERRAT I GRAELLS

El Centre Cultural i Esportiu d'Esquerra Republicana de Catalunya

© Archivos Estatales, cultura.gob.es

«El triomf de les armes republicanes, garantia d'un esdevenidor de pau i de progrés», ens diu M. Gabriel Cudenet

Discursos del Cap del Govern i del Conseller de Cultura de la Generalitat

La Societat de Biologia de Barcelona celebra les seves noccs d'argent

La Societat de Biologia de Barcelona ha fet vint-i-cinc anys. El naixement, no semblen gaire propis al treball científic. Però els nostres biòlegs saben que la investigació, el treball de laboratori, són també ma-

neres d'exaltar el nom de la pàtria, quan la ciència es posada al servei del progrés humà.

I l'atzar ha volgut que la celebració de les noccs d'argent de la Societat de Biologia de Barcelona, adquirís, precisament per les cir-

cunciances, un relleu extraordinari. Ocupa la presidència del Govern de la República el doctor Joan Negrín, dega dels membres corresponents de la Societat. I fou ell el que a la vetlla d'ahir presidí la solemne sessió que se celebrà a l'Acadèmia de Medicina.

Feien costat al President del Consell, el ministre de Treball i d'Assistència Social, doctor Jaume I. Guàrdia; el conseller de Cultura de la Generalitat, senyor Carles Pi i Sunyer; el conseller de Governació i d'Assistència Social, senyor Sbert; el conseller de Justícia i Dret, senyor Bosc Gimpera; el President de la Societat de Biologia de Barcelona, doctor Leandre Cervera; el President del Consell d'Estat, senyor Pere Corominas; el Sots-secretari de la Presidència del Consell, senyor Josep Prat; i diverses representacions acadèmiques i universitàries.

L'acte fou iniciat pel doctor August Pi i Sunyer, el qual va donar lectura a una Memòria relativa a la vida de la Societat de Biologia. I esmentà els fets més interessants de la gestió i va recordar els companys desapareguts durant tot el seu curs.

A continuació, els doctres Pi i Sunyer, Bayo i Bellido, llegiren un gran nombre d'adhesions a la commemoració barcelonina de distingits biòlegs d'arreu del món. Diversos d'aquests missatges, a més d'expressar la consideració pel treball dels nostres homes de ciència, són redactats en termes de gran simpatia per a la república espanyola.

Després parlà el doctor Camil·le Soula, de la Universitat de Toulouse, i el doctor Josep Fuché, rector de la Universitat de València, els quals s'associaren amb paraules plenes d'afecte a l'acte que se celebrava.

El doctor Leandre Cervera, com a President de la Societat de Biologia, va fer les adhesions i remarcà especialment la presència del doctor Negrín, membre corresponent número 1 de la Societat, així com la cooperació d'un altre d'aquests membres corresponents, també ministre, el doctor Giral, el qual ha volgut transmetre una comunicació plenitud a aquesta sessió.

El doctor Negrín, després de llegir el discurs de la Societat, va pronunciar un discurs en el qual es féu referència a la tasca de continuïtat cultural que representa la celebració d'aquest vint-i-cinquè aniversari.

Va dir com en vint-i-cinc hores han existit a tot el món dos centenars de cultura, i el centenari de la restauració de la Universitat, els quals demostren quin és el sentit que Catalunya dona a la unitat que mena per la seva llibertat.

Totes aquestes adhesions que han estat llegides —va continuar el conseller— proven que la ciència és universal. Ara que els seus conreadors, vulguin o no, no podran mai suprimir l'accent particular nacional, inevitable quan la disciplina científica es següida amb passió i quan el treball d'investigació se'n treuen les conseqüències millors a la humanitat.

La presència del doctor Negrín —acabà dient el senyor Pi i Sunyer— és una penya de la perfecta harmonia que al camp cultural existeix entre els Governos de Catalunya i de la República. Tots estem abocats en una lluita dura per a defensar les essències de la civilització. La cultura és una arma decisiva. L'acte d'ahir, doncs, agafa un alt valor simbòlic.

Va continuar el President del Consell de Ministres. Començà dient que enmig de les seves grans preocupacions actuals, aquest acte li feia l'efecte d'un oasis. Em trobo —digué—, entre col·legues dels quals sento des de molts anys una gran estimació, estimació gairebé familiar, ja que ens hem estimat treballant plegats.

El doctor Negrín donà una nit-rada circular a la Sala, i va esmentar noms: «Pi i Sunyer, Bellido, Carrasco, Cervera... Veig també molts fills, rament, fills espirituals desconeguts. Els debreixes i continuen la nostra obra. I en una avinentesa així, no vull deixar d'esmentar els noms d'aquells que manquen i que tant enyorem. Torró, el més jove dels vells, i Delmau, el més assenyat dels joves».

El President del Consell diu que admira extraordinàriament l'esforç cultural del renouement català. Els biòlegs de Catalunya han mantingut sempre el més estret contacte amb els de la resta de la península. Que aquest contacte continuï, que continuï el treball científic, per la grandesa de Catalunya, i de tots els pobles lliures que és també la grandesa de la humanitat.

El doctor Negrín va acabar recordant els «es que» el nostre patrimoni cultural amb les armes a la mà i féu veure perquè la sang vessada fecundí el país.

Tots els parlaments foren molt aplaudits per la concurrència que empenya de gom a gom la sala, entre la qual figuraven moltes dames, al costat de noms prestigiosos de la vida social catalana.

Acabada que fou la part de l'acte, i retirades les autoritats, la Societat de Biologia va celebrar la seva sessió ordinària, en la qual foren llegides diverses comunicacions entre elles les dels doctres Josep Giral i Joan Negrín.

En defensa de l'esperit republicà

Múrcia, 15. — S'ha constituït a Múrcia la coalició republicana, integrada pels partits de Unió Republicana, d'Esquerra Republicana i Republicans democràtics federals. La coalició republicana té com a principal missió revivir i defensar l'esperit republicà de la nostra província i labora enfortint en pro de la República democràtica, respectant les normes autonòmiques de cada un dels partits que integren la coalició.

El Comitè d'Enllaç dels partits republicans ha dirigit un ofici al director d'El Liberal, de Múrcia, demanant que, d'acord amb la seva història i als esforços realitzats durant molts anys a favor de la República i de l'antifeixisme, acceptés l'òrgan d'expressió dels partits republicans de Múrcia.

Reunides les seccions obreres amb la Redacció i el director del periòdic, s'acordà acceptar-hi, considerant que l'ideal, republicà i social, representat per la coalició respon plenament a la personalitat i conducta del diari.

Per tant, «El Liberal», de Múrcia, apareixerà públicament com a portaveu del diari.

Durant uns dies ha estat hoste de la nostra ciutat M. Gabriel Cudenet, un bon amic de Catalunya i de la República.

M. Cudenet és el cap del partit «Camille Pelletan», membre del comitè del «Rassemblement Populaire pour la Paix», membre del comitè central de la Lliga dels Drets de l'Home i vice-president de la Lliga de Defensa de la Societat de Nacions. Director durant l'època heroica de «Le Petit Journal», un dels creadors del «Front Populaire» i autor dels juraments, M. Cudenet és una de les primeres figures polítiques de França i home de gran autoritat moral i política, els judicis del qual són sempre acollits amb el màxim interès del poble francès.

M. Cudenet marxà al seu país després d'una curta estada entre nosaltres, i abans de deixar-nos, li hem demanat unes impressions i uns judicis que, per tractar-se de qui es tracta, tenen una enorme importància.

UN HOME RESULT, COMPRESIÓ DE LES DIFICULTATS...

—M'n vaig — ens ha dit — encisat de veure el vostre esperit. He tingut ocasió de viure amb el poble unes hores, de Port-Bou a Barcelona, i l'he sentit, l'he respirat el poble, i sé com pensa, perquè he parlat amb ell com si jo fos un desconegut i, per tant, no hi havia cap raó perquè no em diguessin el que sentia. Hom hi veu en el vostre poble una calma, una dignitat...

—Heu visitat alguna personalitat?

—He celebrat una interessant conversa amb el president Companys i n'he tret una excel·lent impressió. Hi he trobat un home calma, resolt, comprensiu de les dificultats; en fi, hi he trobat un cap, a la vegada senzill i cavallesc. És aquesta la meua impressió. També he visitat Del Vayo al qual ja coneixia, i al president Negrín.

EL QUE HEU FET A CATALUNYA

Admiro el que heu fet a Catalunya pels refugiats: aquesta hospitalitat, aquests refugiats. L'obra sanitària és meravellosa. Heu visitat l'Explanada reial amb aquells nens plens de salut i de joia, i m'heu convençut que el país no ho estava ja. Ja veieu les famílies que contia la premsa feixista: tant del meu país, que decriu Barcelona com una ciutat on es mata totes les nits. Durant els dies que he romàs ací hi he hagut dues alarmes: he vist el poble amb una ironia, i això m'ha fet revivir vint anys enrera, quan a París els alemanys ens bombardejaven. Les seves tràgiques hores em venien a la memòria.

LA POSICIÓ DE LA REPÚBLICA EN L'AMBIT INTERNACIONAL

Després de dir-nos com concipia el «d'equívoca» la política de no intervenció seguida per França i que no ha conseguit la pau que era el propòsit que es perseguia, ens fa remarcar com en l'ambit internacional ha millorat notablement la posició de la República.

—Heu tingut — diu — un consell general del «Rassemblement pour la Paix» he parlat amb homes com Lord Cecil Roberts, el senador belga Roland i altres; i he pogut constatar aquest fet favorable. Són homes en els quals la qüestió de la política es completa i veuen el perill de la guerra resident a l'altra banda i us veuen com si fossiu el Crist del Dret.

Estan prou de la Llei internacional i la Llei ha estat violada; s'ha ajudat els republicans en defensa d'aquesta llei. A casa nostra hi ha homes com Paul Boncour i fins i tot dintre del mateix exèrcit francès hi ha gent que veu el perill.

ESpanya és una gran nació que pot contribuir molt a la pau del món

—Ara una impressió personal: — Jo crec que caldria que els dos països, és a dir, el Govern de la República d'Espanya i el Govern de la República Francesa, establissin una

GABRIEL CUDENET

mena de pacte, garantint-se no solament p' aquest període, sinó per a l'esdevenidor; una mena de pacte de no agressió mútua, com el pacte franco-soviètic, una mena de Locarno franco-espanyol per a la zona mediterrània i el Marroc. Si ataquen el Marroc, França i veu. Si es atacada Algèria, Espanya intervé. Franco tracta de vendre Espanya a Alemanya i Itàlia, i no es tracta de vendre-la, sinó d'ajudar-la, perquè Espanya és una gran nació que pot contribuir molt a la pau del món. Tinc la impressió que Espanya ha engrandit. De totes maneres aquesta guerra ve a ésser la forja que transforma un mineral molt pur en alguna cosa poderosa. Després d'aquesta prova, Espanya no serà l'Espanya actual, serà molt més gran i en el concert internacional se li haurà de donar el lloc que mereix per la seva posició i per la seva capacitat.

Espanya, com França, després de la seva revolució, es desendrà un gran Estat, i és per això que en aquest moment crec que les dues Repúbliques han d'aliarse de manera que hi hagi una unitat d'acció diplomàtica i una unitat d'acció militar. Aquest és el meu pensament.

ESCAPARIS

A l'Espanya han conegut el saig d'El Desheretament, l'obra de J. Gimeno-Navarro, que obligeu gran èxit de lectura. Com ja he dit, es tracta d'una comèdia dramàtica i forta, una d'aquelles obres que no es pot deixar de llegir. Per conèixer la darrera obra del poeta Gimeno-Navarro és justificar-se.

Per iniciativa del conseller senyor Bernades hom retindrà un monument a Iscle Soler, l'actualitat a la Plaça de la Llibertat, i també al carrer de l'Honor, es carcarà un nou lloc d'entorn. Aquest monument al pretor calatà ha estat realment graciós. Ja no molt sortos d'espicio —aquell pedestal que una tempesta—, sempre s'ha anat un abandonat complet. Ara s'ha trobat desolada, sense un urticant. Per això trobem un monument que hom el porti a un altre més digne de la memòria del pretor artista.

Heu sentit a parlar d'una interessant sessió teatral que tindrà lloc diumenge vinent, al matí, al Teatre Baixa. A benefici de la roba d'hivern per als combatents i organitzat per un popular setmanari humanista, es celebrarà un festival, el principal objecte del qual serà l'estrena de quatre obres, originals de quatre escriptors catalans, que volen fer la promutua d'un teatre breu, satíric, actual, que encara no ha estat fet a casa nostra.

Parlant de l'estrena d'una comèdia a l'Apolló i volent fer l'elogi d'una actriu, un col·lega nocturn diu que no entén com una artista de la seva categoria treballa en un teatre del Paral·lel, quan el seu lloc és en teatres de més importància. Aquest menyspreu pel Paral·lel sempre és graciós, però molt més quan, com en aquest cas, manifesta en les columnes d'un diari específicament obrerista.

Ara no ha volgut esser menys que Molinera, i a imatge de «L'improvisu de Verallès», que aquest va escriure per a un mal de la crítica, Giraudoux ha estrenat un «Improvisu de París». Però en Molinera es comprèn l'atac, car un sector de la crítica li era hostil i d'al·lus es ficava en la seva vida privada. En canvi, tota la crítica actual ha acordat que Giraudoux és un mestre del teatre. Per això, «L'improvisu de París» no és gaire dur envers els crítics, i es limita a una discreció en la qual es diuen coses molt enigmàtiques respecte una comèdia en la vida del teatre: la política teatral de l'Estat, etc.

EL REI DE GRECIA

PASSA PER PARÍS

París, 15. — Procedent de Atenes, ha arribat el rei de Grècia.

LA DECISIO DE MUSSOLINI

—Quina opinió us ha fet la decisió de Mussolini?

—Mussolini vol destruir la N. i portar-nos al pacte de No Intervenció. França, Anglaterra i Itàlia, excloent Mussolini vol que França i Anglaterra siguin potències feixistes i que encara puguin temps essent el que avui són potències feixistes. França, Anglaterra i Itàlia són potències feixistes, pretén que les seves potències feixistes siguin altres països Espanya, França, Romania, Bèlgica, etc. Veritat en colònies dels quatre potències metropolitanes convertint-se en colònies de França i Anglaterra. Ha estat aquesta la seva política de l'apoderar-se de la zona del Nord i anar fins a Tunísia, una mena d'imperi romà, una continuació de l'antiga, la consigna d'invasió de les zones que són, a més, una v-gada mort Hitler, alemanys s'uniran en un imposaran la seva voluntat.

VOL ESDEVENIR UN GRAN PAIS

L'actitud d'Anglaterra, aquesta decisió, aquesta vacil·lació, ha fet a Mussolini fer-se a l'ides. El dictador d'Itàlia té un gran continuament. Davant d'un esdevenidor-ho. Davant, però, les democràcies europees baran a la creació dels Estats d'Europa i amb ells s'oposant somnis megalomànics d'aquells homes que creuen que el món és un joc de cartes. El moment boig, i de moment, la guerra bèlica és la sola garantia tenen les democràcies per a que se les realitzacions d'aquests absurds, màxim quan les democràcies no tenen cap altra arma que la força i la força, sinó per a que molts que avui estan desarmats.

M. Gabriel Cudenet ha estat en una conversa amb el reporter pressant-li la seva confiança en el triomf de les armes republicanes, garantia d'un esdevenidor de pau i de progrés.

ESCAPARIS

A l'Espanya han conegut el saig d'El Desheretament, l'obra de J. Gimeno-Navarro, que obligeu gran èxit de lectura. Com ja he dit, es tracta d'una comèdia dramàtica i forta, una d'aquelles obres que no es pot deixar de llegir. Per conèixer la darrera obra del poeta Gimeno-Navarro és justificar-se.

Per iniciativa del conseller senyor Bernades hom retindrà un monument a Iscle Soler, l'actualitat a la Plaça de la Llibertat, i també al carrer de l'Honor, es carcarà un nou lloc d'entorn. Aquest monument al pretor calatà ha estat realment graciós. Ja no molt sortos d'espicio —aquell pedestal que una tempesta—, sempre s'ha anat un abandonat complet. Ara s'ha trobat desolada, sense un urticant. Per això trobem un monument que hom el porti a un altre més digne de la memòria del pretor artista.

Heu sentit a parlar d'una interessant sessió teatral que tindrà lloc diumenge vinent, al matí, al Teatre Baixa. A benefici de la roba d'hivern per als combatents i organitzat per un popular setmanari humanista, es celebrarà un festival, el principal objecte del qual serà l'estrena de quatre obres, originals de quatre escriptors catalans, que volen fer la promutua d'un teatre breu, satíric, actual, que encara no ha estat fet a casa nostra.

Parlant de l'estrena d'una comèdia a l'Apolló i volent fer l'elogi d'una actriu, un col·lega nocturn diu que no entén com una artista de la seva categoria treballa en un teatre del Paral·lel, quan el seu lloc és en teatres de més importància. Aquest menyspreu pel Paral·lel sempre és graciós, però molt més quan, com en aquest cas, manifesta en les columnes d'un diari específicament obrerista.

Ara no ha volgut esser menys que Molinera, i a imatge de «L'improvisu de Verallès», que aquest va escriure per a un mal de la crítica, Giraudoux ha estrenat un «Improvisu de París». Però en Molinera es comprèn l'atac, car un sector de la crítica li era hostil i d'al·lus es ficava en la seva vida privada. En canvi, tota la crítica actual ha acordat que Giraudoux és un mestre del teatre. Per això, «L'improvisu de París» no és gaire dur envers els crítics, i es limita a una discreció en la qual es diuen coses molt enigmàtiques respecte una comèdia en la vida del teatre: la política teatral de l'Estat, etc.

EL REI DE GRECIA

PASSA PER PARÍS

París, 15. — Procedent de Atenes, ha arribat el rei de Grècia.

ESCAPARIS

Han estat a Rússia

Ahí, al vespre, els «Amics de la Unió Soviètica» rebren la Delegació espanyola que assistí a Rússia a les festes commemoratives del XX aniversari de la Revolució. El conseller de Governació, senyor Sbert, president de l'Associació, assistí a l'acte, en el curs del qual foren pronunciats diversos parlaments en els quals els expedicionaris contaren les seves impressions i manifestaren l'entusiasme que el poble rus sent per la nostra causa. (C.)

LLEGENDA PERSA

Que el vell Geo ge Lansbury reviu i fa actual...

Hi havia a Pèrsia, fa molts centenars d'anys, un famós sacerdot que era respectat i venerat per tots els pobles del país. S'havia barallat amb els poderosos, el Xa i tota la seva cort, en defensa dels qui morien de fam en els pobles de la frontera, i així, estimat i seguit, arribà a vèl el dia que feia els setanta anys es trobà, en una de les llargues caminades que enpenya aconseguint dolor i guarint malalts, en una ciutat pròxima a la frontera, capital d'una província de l'imperi. El governador d'aquesta província s'havia aliat amb els de les províncies veïnes i preparava una guerra contra un altre grup de províncies i governadors. Els uns i els altres es preparaven ferrosament per la lluita. Havien agafat tot el blat i tot l'ordi del país per a posar-lo a disposició dels seus exèrcits, havien tallat els millors boscos per a convertir la fusta dels arbres en llances, arcs i sagetes, i la gent es moria de fam i de fred pels carrers.

Els dos bàndols volien la possessió del poblat sagrat en el qual cremava la flama mai no apagada, que els recordava Zoroastre. El qui dominés en aquell territori, deia la llegenda, seria l'amo del món; que les terres enceses en la flama sagrada ningú no podria apagar-les, i així, en encesa, en un lloc, el foc s'apagaria per sempre més.

El sacerdot, assenyalant d'aquests projectes, va dir: «El poble, volgueu trobar la pau per a tota la Pèrsia, primer, el governador de la província on la casualitat l'havia portat. Li diu que els subdits de tot l'imperi estaven fets i torturats per l'amenaça de guerra. El personalatge l'escoltà atentament i digué:

—Joestic disposat a la pau, si els altres governadors la volen.

I el sacerdot anà recorrent totes les capitals de les províncies, visitant els poderosos i dient-los a tots:

—Els misèrrims no volen la guerra. Amb el vent de les seves tres balafes apuïen la flama sagrada i ningú de vosaltres no podrà encendre la tela. Accediu a la pau i tots podreu apropar-vos al poblat de les vostres cobejances i encendre cadascú, i sense haver cessat, sota la seva fusta.

Aquestes entrevistes duraren molts mesos i, mentrestant, els governants anaven preparant les tropes, ensinistrant els cavalls i encorant els arcs. Amb tantes anades i vingudes, el sacerdot despertà la curiositat de tot hom. Les comares en parlaven entre elles a la porta de les seves cabanes; les noies, quan anaven a la font a cercar l'aigua, en preguntaven als homes que trobaven pel camí. Els altres sacerdots seguien amb curiositat les visites del venerat ancià i els pagessos, els pescadors, els mestres, i fins i tot soldats, s'interessaven en tot això.

Dià arribà en que, passats ja molts i molts mesos, quan ja les barbes del sacerdot havien crescut cinc travesses de dit, que els governadors es posaren d'acord. «Tots a la vegada —a conecor— anirem a encendre el nostre foc. Amb aquest poder ens unirem i ningú no ens podrà i serem els amos del món i dels homes».

Es decidí que, en començar la pròxima lluna plena, els senyors anirien, en festiva cortada, a realitzar el ritus que els havia de fer intencibles i dominadors. El dia arribà, al capvespre, més de dos-cents cavalls i altres tants cavallers, enguinhats amb totes les riqueses i amb una tela a la mà, s'aproparen al foc sagrat. Els seus ulls rellien d'esperança i d'orgull. Tot i tot hom seria seu i al clot en la sorra del qual, des de sempre,

sortia la flama, restaren corprenuts i immòbils. El foc havia desaparegut! S'havia apagat! Es llançaren, com a gossos, sobre el forat, que es deia que arribaven fins al fons de la terra. Les seves mans pal·laven la sorra encara cremant. I allí quedaren convertits en estàtues d'una cendra dura com la pedra. Al seu entorn, ballant i rient, un grup de miserables pastors del desert, que havien sentit contar les noves del projecte del sacerdot, il·luminaven la terrible escena amb els seus llions flamejants al vent.

Això és una llegenda persa, una de tantes. Però ara, al cap de molts segles d'haver estat inventada, sembla que revisqués i és foci actual.

Fa uns mesos, George Lansbury, el vell dirigent laborista, anà a Berlín i a Roma a entreveure amb els capítols de les hosts feixistes del nord i del sud d'Europa. Parla amb paraules de pau als qui buenen de la guerra i per la guerra. Els explica la destrucció que causarien, a ells que es mantenen al Poder per la destrucció. Els assua que es preparava un gran cim col·lectiu, però el mot havia perdut tot sentit per als dos caps. Assassinar, robar, oprimir, explotar, repulsa de la consciència universal, pau, prosperitat, tranquil·litat... Res per a Hitler i Mussolini, que han assassinat, robar, explotar, oprimir, amordassat la consciència dels seus pobles, que els han portat a la ruïna i a la misèria, que no els han donat altra tranquil·litat que la que regna a les presons. Res per a Hitler i Mussolini, que han assassinat, robar, explotar, oprimir, amordassat la consciència dels seus pobles, que els han portat a la ruïna i a la misèria, que no els han donat altra tranquil·litat que la que regna a les presons. Res per a Hitler i Mussolini, que han assassinat, robar, explotar, oprimir, amordassat la consciència dels seus pobles, que els han portat a la ruïna i a la misèria, que no els han donat altra tranquil·litat que la que regna a les presons.

Ara Lansbury se'n va a l'Europa Central, als Balcans, a repetir el seu intent i el seu fructu. Varsòvia, Bucarest, Belgrad i Sofia seran els escenaris d'aquesta dolorosa i jansa que tinguja un primer acte a Berlín i un segon acte a Roma.

Un s'acurà el feix de la pròxima pegada? Posar a Toquio o a Buenos Aires el por que no? A París o a Londres? Perquè si uns saben que volen la guerra i a ella ens menen ben conscientment, els altres saben que volen la pau però ens caldrà unen i ens menen, també, a la guerra.

Però, de la mateixa manera que la llegenda persa té una fi inesperada, els viatges del vell i —en certa manera— admirable Lansbury ajudaran a apropar-nos a un desenllaç. La futura política de l'ancià britànic, en les seves entrevistes, té una virtut de gran valor: obre els ulls als pobles, a les masses. Fa veure a l'home del carrer els qui volen de veritat —amb passió i eficàcia— la pau i els qui, de veritat, també, i amb igual passió —a desgraciadament amb més eficàcia— volen la guerra. I aquesta tasca d'educar i de una importància enorme. Els milers i milions de persones que lleguen als diaris el tracta de les gestions de Lansbury, que entreveuen les causes secretes que s'agiten darrera les manifestacions oficials d'amistat, que comprenen que tots els poderosos es mouen amb el desig d'arribar els primers a la flama sagrada o amb la intenció d'evitar que els altres hi arribin, són milions d'homes que no acceptaran passivament i sense protesta una nova carnisseria.

Recordem que fou per les onrrances de la gent que aquells miserables pastors del desert pogueren arribar els primers a encendre les seves telas a la flama sagrada i amb elles il·luminar la sinistra escena dels senyors convertits en estàtues de cendra.

FELIX